

Implementeringsforskning 2020

Information om utlysningen

Utlysningen ska bidra till ökad kunskap inom implementeringsforskning. Totalt avsätts 75 miljoner kr för åren 2020–2024.

Sista dag att skicka in ansökan är 6 februari kl. 14.00.

Inriktning

Det är av yttersta vikt att samhällseliga verksamheter utmärks av högsta möjliga kvalitet och effektivitet: att människor får adekvat vård när de är sjuka, att arbetsmiljöer är rätt utformade och att förutsättningarna för barns lärande i skolan är så goda som möjligt, för att ta några exempel. De brister som idag finns är dock så stora att de innebär ett enormt slöseri av resurser och onödigt mänskligt lidande.

En bidragande orsak till de brister som finns handlar om att forskningsresultat inte kommer till användning i den utsträckning de borde. En vanlig definition av implementeringsforskning adresserar just detta, att det handlar om ”*vetenskapliga studier av metoder och strategier för att främja ett systematiskt användande av forskningsresultat och annan evidensbaserad kunskap för att förbättra kvalitet och effektivitet i...*” (Fritt översatt från Eccles och Mittman, 2006). Målsättningen här är att om det finns evidens för hur någonting kan göras bättre ska den kunskapen spridas ända ut till de verksamheter där exempelvis den enskilde läraren, sjuksköterskan eller socialarbetaren möter medborgare och deras skiftande behov. Det ställer också krav på att forskningen tar sin utgångspunkt i verksameters komplexitet, där många olika, och inte sällan motsägelsefulla värden och mål måste beaktas.

Detta anknyter till en annan del av implementeringsproblematiken, nämligen att det inte handlar om en enkel överföring av kunskap från forskning till praktik, utan att man måste ta hänsyn till sammanhanget och att det spelar roll *hur* kunskapen genereras. Det går att undanröja en del av de hinder som finns för implementering genom att forskningsprojekt utformas och genomförs i samverkan mellan forskare och avnämare, som exempelvis beslutsfattare, yrkesverksamma och brukare.

En tredje typ av problem handlar om att verksamheter såsom skolan, vården och omsorgen är komplexa och föränderliga. Många problem är multifaktoriella och saknar entydig evidens för specifika insatser. Ur denna problematik har ytterligare ett forskningsfält vuxit fram, *förbättringsforskning*. Den tar sin utgångspunkt i ett problem och dess nuläge och angriper den med en mångvetenskaplig ansats. Syftet är att åstadkomma kvalitetsförbättringar, ofta på systemnivå.

Ytterligare en typ av implementeringsfrågor studeras i allmänhet som *policyimplementering*, där fokus ligger på hinder och förutsättningar för verkställandet av politiska och andra ledningsbeslut, inklusive genomförandet av policyer. Här ryms

frågor om huruvida organisationer är ändamålsenligt uppbyggda med avseende på styrning och kontroll, om det finns relevanta resurser och tillräcklig kunskap i organisationen samt hur samverkan till exempel mellan olika professioner påverkar förutsättningen för lyckad implementering.

Sammanfattningsvis behöver kunskapsbasen stärkas runt flera delar av implementeringsproblematiken. I den här utlysningen är ambitionen att stödja forskning som sammantaget kan tackla alla delar av den komplexa problematik som beskrivits ovan, i syfte att höja kvaliteten och effektiviteten i samhälleliga verksamheter. På så sätt kan hushållningen med samhällets resurser förbättras samtidigt som enskilda människors välfärd främjas. Här följer några exempel på relevanta frågeställningar som har identifierats:

- Hur kan slutanvändare och olika intressenter involveras på bästa sätt i implementeringsprocesser och hur påverkar detta implementeringens utfall?
- Vilka lokala och kontextuella faktorer påverkar implementeringsprocesser och deras utfall?
- Hur kan ledningens roll för att underlätta organisatorisk förändring belysas?
- Hur ska prioriteringar vid mål- och värdekonflikter hanteras för att undvika implementeringsproblem?
- Vilka maktdimensioner finns vid implementering och vilken roll spelar de för framgångsrik implementering?
- Vilken roll spelar förekomsten av olika intressen och professionella normer, och kan de underlätta eller utgöra hinder i implementeringsprocessen?
- Hur kan studier utformas som integrerar kunskap från implementeringsvetenskap, förbättringsvetenskap och forskning om policyimplementering?
- Vilka typer av utfall är mest relevanta att fånga vid implementering och i vilket tidsperspektiv bör de studeras?

Utlysningen, som är Fortes första inom detta forskningsområde, välkomnar ansökningar inom alla Fortes ansvarsområden, hälsa, arbetsliv och välfärd. Vi ser gärna en tvärvetenskaplig ansats i ansökningarna, då implementeringsforskning bedrivs inom olika discipliner och främjas av samverkan. För att komma i fråga för beviljande är det ett krav att implementeringsproblematiken är det primära studieobjektet i ansökan.

Bidragsformer

I denna utlysning finns det en bidragsform, projektbidrag. Nedan redovisas villkor, beloppsnivå och behörighetskrav.

Högst en ansökan per projektledare är tillåtet.

Projektbidrag

Projektbidrag är bidrag för enskilda forskningsprojekt. De beviljas i denna utlysning antingen för tre eller fyra år.

- **Beloppsnivå för projektbidrag:** Det finns inget maxbelopp för denna bidragsform men den sökta budgeten ska motiveras i ansökan. Forte beviljar i genomsnitt ca. 1,3 miljoner kr per år för projektbidrag.

- **Behörighet för projektbidrag:** Du är behörig att söka projektbidrag i den här utlysningen om du har avlagt doktorsexamen senast det datum då utlysningen stänger.

Ansökningsprocessen

Alla ansökningar skickas in via [ansöknings- och granskningsystemet Prisma](#). Innan du påbörjar din ansökan, försäkra dig om att följande villkor är uppfyllda:

- Du har skapat ett personligt konto i Prisma
- Alla som ingår i ansökan som medverkande forskare har skapat personliga konton i Prisma
- CV- och publikationsuppgifter för huvudsökande och medverkande forskare har lagrats på respektive forskares personliga konto
- Din medelsförvaltare har ett organisationskonto i Prisma och har blivit godkänd som medelsförvaltare hos Forte

Ett villkor för att din ansökan ska beredas är att slutredogörelser för eventuella tidigare beviljade bidrag har skickats in. Detta gäller endast bidrag där tidpunkten för slutlig åiterrapportering har passerat. Vi tar hänsyn till eventuell tidigare beviljad förlängning av dispositionstiden och därmed senarelagt datum för åiterrapportering.

För mer information om hur ansökan ska skrivas, se instruktioner på utlysningens webbsida.

Beredning

Ansökningarna bedöms av en beredningsgrupp bestående av internationella forskare och svenska allmänrepresentanter. Beslut om medel tas av Fortes styrelse.

Eftersom ansökningarna kommer att bedömas av internationella experter bör de i sin helhet skrivas på engelska (undantaget de fält där det särskilt efterfrågas text på svenska). Om din ansökan skrivs på svenska riskeras bedömningens kvalitet. Forte tar inget ansvar för kvaliteten på eventuella översättningar.

Fortes bedömningskriterier

Vetenskaplig kvalitet:

- Syfte, frågeställningar, teoriansknytning, bakgrund och projektets originalitet
- Studiedesign, metoder för datainsamling och analys
- Tvär- och/eller flervetenskaplig ansats
- Genus- och mångfaldsperspektiv i forskningens innehåll

Relevans:

- Relevans i relation till samhällets behov, Fortes ansvarsområden och utlysningens inriktning

- Samverkan med användare av forskningen
- Nyttiggörande och kommunikation av forskningsresultat

Genomförbarhet:

- Arbetsplanens kvalitet
- Projektledarens och forskargruppens forskningskompetens
- Redogörelse för eventuell tidigare egen forskning på området
- Personal och budget som bedöms utifrån rimlighet

Riktlinjer för hur Forte hanterar ansökningar där delar av forskningen ska bedrivas utomlands

- Forte ser positivt på internationell forskningssamverkan. Fortes ansvarsområden rymmer komplexa samhällsutmaningar där internationell forskningssamverkan kan ge viktiga bidrag.
- Fortes bidrag kan användas för att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder, men forskningen ska vara initierad och ledd från Sverige eller tydlig del i samarbetsforskning.
- Ansökningar som innehåller internationella samarbeten bedöms med samma kriterier som övriga forskningsansökningar och av samma beredningsgrupper.
- I bedömningen av forskningsansökningar ska granskarna i Fortes beredningsgrupper bedöma om en eventuell utlandsdel i ett projekt tillför ett mervärde för projektet eller är en förutsättning för ett projekt med t.ex. global eller komparativ ansats.
- Det är huvudsökandes ansvar att ta reda på hur den egna medelsförvaltaren ställer sig till att finansiera forskning där vissa delar bedrivs i andra länder och finna lämpliga former för hur samarbetet ska gå till i varje specifikt fall.
- Det är medelsförvaltaren för bidraget, d.v.s. den huvudsökandes hemmainstitution i Sverige, som bestämmer och tar ansvar för att vid behov anställa utländsk personal eller betala för aktiviteter och tjänster som utförs i andra länder.

Open access

Resultat från Fortefinansierad forskning ska publiceras fritt tillgängligt (open access). [Läs mer om Open Access.](#)

SweCRIS

Forte överför information om beviljade bidrag till SweCRIS, en nationell databas över bidragsfinansierad forskning som inrättats på uppdrag av regeringen. [Läs mer om SweCRIS.](#)

Tidsplan

Sista dag för ansökan	6 februari 2020
Fortes styrelse fattar beslut om finansiering	20 maj 2020
Projektstart	1 juli 2020